

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Portugalia. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

Lwów, 6. listopada. Zaślubienie Jego Cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięcia Karola Ludwika z najdosjniejszą księżniczką Małgorzatą Saską odbyte w Dreźnie dnia 4. b. m. obudziło najszerszy udział w stolicy naszej, która prawie przez dwa lata uszczęśliwiona była pobytom Jego Cesarzewiczowskiej Mości.

Tego samego dnia o godzinie drugiej po południu Jego Excelencya Pan Namiestnik JW. hrabia Gołuchowski przyjmował deputacyę Rady gminy miasta Lwowa, która z swym Przełożonym na czele miała zaszczyt wręczyć Jego Excelencyi w imieniu miasta adres gratulacyjny z prośbą, by te wyrazy hołdu mieszkańców tej stolicy przesłać raczył Jego Cesarzewiczowskiej Mości.

Jego Excelencya pochwalając zupełnie to okazanie wdzięcznej pamięci pobytu Jego Cesarzewiczowskiej Mości w murach tego miasta, raczył dać zapewnienie, że niezwłocznie przesła adres Najdosjniejszemu Arcyksięciu.

Osnowa adresu w przekładzie polskim następująca:

„Wasza Cesarzewiczowska Mość
Najdosjniejszy książę!

Uroczystość zaślubin, która Wasza Cesarzewiczowska Mość na dniu dzisiejszym obchodzisz, obudza w rozległych krajach Cesarstwa powszechne uniesienie radości.

Jednak najżywszy udział w szczęściu Waszej Cesarzewiczowskiej Mości biorą szczególnie mieszkańcy Lwowa, pomni z wdzięcznością na dwuletni prawie, uszczęśliwiający pobyt Waszej Cesarzewiczowskiej Mości w murach tego miasta, gdzie wzbogacona w dostojnym zawodzie wiedza Waszej Cesarzewiczowskiej Mości błogą rozwinięła czynność, gdzie Wasza Cesarzewiczowska Mość wstąpiła w życie publiczne, poświęcając się usługom państwa i dobru ludzkości.

W sercu wszystkich mieszkańców Lwowa tkwi niezatarta pamięć tych cnót, i ani czas ani addalenie niezdolają osłabić w Lwówianach przywiązania do dostojnej osoby Waszej Cesarzewiczowskiej Mości.

W duchu otaczamy dzisiejszy akt uroczysty błagając Wszchemocnego, by błogosławieństwo swoje zlał na związek Waszej Cesarzewiczowskiej Mości z najdosjniejszą Królowną, której wybór najpewniejszą daje rękojmię trwałego szczęścia, — i składamy Waszej Cesarzewiczowskiej Mości równie jak Jej Cesarzewiczowskiej Mości najdosjniejszej Małżonce, wyrazy hołdu łącząc je z uczuciem radości i wiernego przywiązania.

(Nuncyusz papieski wręcza swe listy wierzytelne. — Nowy konsul belgijski. — Nowiny Dworu.)

Wiedeń, 4. listopada. *Gazeta wiedz.* donosi w części urzędowej: Nowo mianowany nuncyusz papieski, Monsignor Anton de Luca, arcybiskup Tarsu miał zaszczyt wręczyć Jego c. k. Apost. Mości dnia 1. b. m. na uroczystej audyencyi swe listy wierzytelne. — Jego Ces. król. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 12. paźd. r. b. udzielić cesarskie exequatur nowo mianowanemu konsulowi belgijskiemu p. Edwardowi Renkin.

Jej Cesarzewiczowska Mość Arcyksiężna Zofia spodziewana jest w tym tygodniu w stolicy. — Ambasador neapolitański przy Dworze tutejszym bawi od kilku dni w Styryi w odwiedzinach u księżny Berry. — Baron Bülow dotychczasowy pełnomocnik meklenburgski w Berlinie mianowany został ambasadorem Wielkiego księcia Meklenburg-Schwerin w Wiedniu.

Portugalia.

(Stan polityczny.)

Ostatnia poczta portugalska (przywieziona z Lizbony, z dnia 23. paźd. fregatę „Madryt“ do Southamptonu) nie donosi o żadnych

większej wagi wypadkach politycznych: wybory jeszcze się nie rozpoczęły, a stosunki polityczne kraju tak są już utrwalone, że wypadki zaszele w Hiszpanii wpłynąć na nie w niczem nie mogą. Korespondent do dziennika *Times* pisze o tem między innymi: Wyniesienie marszałka Narvaez'a do władzy nikogo tu niezdziwiło. Minęły już te czasy, kiedy reakcyja w Hiszpanii mogła i w Portugalii dać popęd do zaprowadzenia rządu mniej liberalnego. Stronnictwo z dążności swych podobne do partyi Narvaez'a usunięte zostało ze wszystkich posad urzędowych, a Król terazniejszy nie myśli bynajmniej o przywróceniu mu władzy. Liberalna i pojednawcza administracyja w ciągu ostatnich pięciu lat poskromiła również ultrakartystów jak i ultra-progresistów, a rząd nie jest już urażony na nagłą zmianę i przejście z jednego do drugiego systemu, a którato zmiana wstrząsa Hiszpanią i pociąga za sobą raz reakcyę, to znów rewolucyę. Zmiana terazniejsza rządu w Hiszpanii niezdolna wpłynąć nawet na wybory, do których wszystkie stronnictwa przysposabiały się z niesłychaną potęgą gorliwości; opozycya bowiem widząc swą niemoc, ustępowała dobrowolnie w obec przeważnej większości głosów. Rząd nie oświadcza się za żadnem stronnictwem lub frakcyą stronnictwą, które utworzyły osobne wydziały wyborcze i chociaż na próżno, przecież ubiegają się o poparcie rządowe. Kartysty i progresiści są główne stronnictwa, z których wyszedł gabinet ostatni, i ci, którzy się gabinetowi temu opierali. Również i legitymiści (Migueliści) ponawiają swe usiłowania często w połączeniu z kartystami, a czasem też i sami. Rzeczą niewątpliwą, że większość Izby deputowanych składać się będzie z progresistów, lecz czy większość ta trzymać będzie stronę gabinetu terazniejszego, okaże się to dopiero po zebraniu i zorganizowaniu się deputowanych w mieście stołecznem. Stronnictwo to musi też wprzód pogodzić się między sobą, jeśli zechce stanąć silnie i dążności swe skutecznie popierać. Natenczas, i w razie utrzymania się ministeryum terazniejszego wypadnie mianować dwóch jeszcze ministrów, gdyż ministeryum finansów i robót publicznych zastępują tymczasowo ministrowie wojny i spraw zewnętrznych.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Mgła. — Agitacya między Kaframami.)

Londyn, 31. paźd. Królowa chciała przybyć wczoraj do Londynu, by znajdować się na przedstawieniu w Princesses-Theatre, a dla mgły zalegającej stolicę na kilka mil dokoła, odstąpiła od tego zamiaru i pozostała w zamku Windsor. Osobliwszą była mgła wczorajsza z tego, że trwała od 6. godziny zrana do północy, co się w Londynie bardzo rzadko wydarza. Szczęściem niebyła czarna, lecz ciemno-pomarańczowa i dozwalała przeto tak we dnie jak i w nocy po największej części widzieć przed sobą drogę na kilkanaście kroków. Od czasu do czasu jednak gościła tak dalece w niektórych miejscach, że nawet najbliższych przedmiotów niemożna było rozoznać i w takich chwilach wydarzyło się też niejedno nieszczęście na Tamizie, w ulicach miastach i na kolejach żelaznych, pomimo że nieszczędniono weale pochodni i jak najsilniejszych światel sygnałowych. Dotychczas wiemy tylko o dwóch urzędnikach kolei żelaznych, którzy zabici zostali przechodząc przez szyny, i o 6 osobach przejechanych w ulicach Londynu. Małe paropływy na Tamizie zawiesiły dla bezpieczeństwa wszelkie jazdy, ale także i z północnych hrabstw nienadeszły poczty, co dowodzi, że mgła wczorajsza musiała daleko rozciągać się po kraju.

— Coraz bardziej utwierdza się obawa, że wkrótce przyjdzie do nowej wojny z Kaframami. Podług doniesień z Przylądka zagrażały znowu granicom niespokojne hordy krajowców, których kraina przytyka do ostatecznych osad kolonistów angielskich. Władze na Przylądku ogłaszały wprawdzie publicznie, że kolonii niezagroza jeszcze istotne niebezpieczeństwo, i że użyto już stosownych środków, by przytłumić w zarodzie wszelkie usiłowania nieprzyjacielskie, ale wbrew temu przybierają rzeczy coraz groźniejszy charakter. Całe wojsko regularne, jakie kolonia ma do dyspozycyi, składa się z dwóch pułków tylko, z których jeden sprowadzono dopiero niedawno z największym pospiechem z wyspy Mauritius. Zatrważa szczególniejszego rodzaju agitacya. Powstał między Kaframami w okolicy leżącej za rzeką Kei jakiś prorok czy czarnoksiężnik, imieniem Umhlakarza i rozszerza pogłoskę między ludem, że wkrótce nastąpi wielka rewolucya tak w świecie fizycznym jak i we wszystkich stosunkach politycznych. W King William's Town uważano już wojnę

za nieodzowną i gotowano się do odparcia napadu. Kafrom pełniącym służbę policyantów poodbierano broń i podwojono strażę, miasto obwarowano a reduty obsadził pułk 73ci. Z fanatycznego wzburzenia Kafrow wnoszą powszechnie, że wojna będzie długa i krwawa. W kolonii zajmowano się formowaniem pułków i korpusów strzeleckich, a podpułkownik Armstrong, który odbył już dwie kampanie z Kaframi, został mianowany komendantem twierdzy Peddie. Pułk 6sty wyprawiono na granicę.

Francya.

(Pożar w Fontainebleau. — Kary za fabrykację prochu. — Roboty wodne. — Dyplom marszałkowi Canrobert. — Nowy komendant do Pireju. — Nowiny dworu. — Przygotowania na wyprawę do Kabilii.)

Paryż, 31. października. W dawnej sali teatralnej zamku Fontainebleau wszczął się pożar o godzinie 3. po południu, i dopiero o godzinie 9. ugaszono go zupełnie. Szkoda wynosi 20 do 25.000 franków; dwóch ludzi ze straży ogniowej zostało przytem ranionych. Administracja zajmuje się teraz gorliwie planem rozszerzenia zatoki w St. Nazaire (w departamencie niższej Loary). Prefekt tego departamentu, pan Chevreau, przybył tu niedawno, by przedłożyć plan swój ministrom, a ci postanowili podać go natychmiast Cesarzowi. P. Chevreau udał się przeto do Compiègne i Cesarz przyjął go bardzo łaskawie. — Sąd policyi poprawczej w Moulins skazał trzy osób za robenie prochu, każda na 3miesięczny areszt i 3000 franków kary pieniężnej.

— Marszałka Canroberta spotkał temi dniami szczególniejszy zaszczyt; przysłano mu z Londynu do Compiègne dyplom, który go mianuje członkiem angielskich kramarzy, a tem samem nadaje mu oraz prawo obywatelstwa w Londynie. — Na pokładzie paropływu „Sinai“, który przedwczoraj odpłynął z Marsylii do Konstantynopola, znajdował się pułkownik H. Brue, przeznaczony komendant stojącego w Pireju korpusu marynarki.

— Ich Mość Cesarstwo mają powrócić z Compiègne 10. listopada. Zabawią jednak tylko kilka dni w St. Cloud, a potem odjadą na 10 dni do Fontainebleau. Mówią także, że Cesarz zamyśla w styczniu oddać wizytę Cesarzowej Matce rosyjskiej w Nissie, dokąd o tym samym czasie ma zjechać także Cesarz Aleksander. — Hrabia Walewski przyjmował wczoraj rosyjskiego ambasadora hrabie Kiselewa i rozmawiał z nim bardzo długo. Hrabia przedstawi go Cesarzowi w Compiègne. — Expedycja do Madagaskaru, którą Francya i Anglia zamyślały przedsięwziąć wspólnie, została odrzucona. — Podług listów z Tulonu z 28. października budują w tamtejszym arsenale drewniane baraki, przeznaczone na wyprawę do Kabilii, która rozpocznie się z przysłą wiosną. Część robotników pracuje nawet w niedzielę. Zbrojenie korwet parowych „La Place“ i „Prony“ postępuje spieszenie.

Belgia.

(Księstwo Brabantu do Anglii. — Otwarcie sesji zapowiedziane.)

Bruksela, 31. października. Książę i księżna Brabantu odjadą pojutrze na zaproszenie Królowy Wiktorji do Anglii, a najdalej za 10 dni przybędą z powrotem do Brukseli. — Minister spraw wewnętrznych zawiadomił członków senatu i izby deputowanych, że tegoroczną sesję otworzy Król osobiście na dniu 11. listopada w sali reprezentantów ludu.

Niemce.

(Otwarcie sejmiku związkowego. — Odznaczenie księcia Adalberta pruskiego. — Obchód stułetniej rocznicy uniwersytetu w Greifswalde. — Obchód czterdziestej rocznicy panowania króla Wirttembergskiego. — Książę Napoleon odjechał.)

Frankfurt, 30. października. Zgromadzenie związkowe po upływie terminu odroczenia, rozpoczęło dziś znowu swoje sesje. Wniosek Prus względem prawnych pretensji do księstwa Neuenburg, przedłożony będzie w tych dniach sejmowi związkowemu. Wniosek ten ma być tej treści, ażeby związek wyrzekł swe uznanie pretensji prawnych korony pruskiej do księstwa Neuenburg i żeby także z swej strony uczynił kroki u szwajcarskiej rady związkowej o uwolnienie więźniów Neuenburgskich. Wyraźne zastrzeżenie dalszych kroków ze strony związku niemieckiego niebędzie objęte w propozycji pruskiej.

— Jak donoszą gazecie *Spens. Ztg.* dodał Jego Mość Król Prus Jego królewicz. Mości księciu Adalbertowi w dniu urodzin jego kółko z mieczami do orderu orła czerwonego w uznaniu jego bohaterkiego czynu u przyładka Tres Forcas.

— Przy obchodzeniu stułetniej rocznicy uniwersytetu w Greifswalde, otrzymało między innymi dyplomy doktorów honorowych kilka znakomych osobistości politycznych, które w izbie deputowanych występowały z stanowczą opozycją przeciw rządowi. *Neue Pr. Ztg.* robi uwagę, że mianowania te zrobiły wielkie wrażenie w całej Niemcy, i powiada potem:

„Jego Mość Król i obadwa najbliżsi tronu Książęta królewskiego domu raczyli zaszczyścić uniwersytet swojemi odwiedzinami, i okazali mu tyle łaski i zyczliwości, że powinien być za to poczuwać się do największej wdzięczności względem monarchy. Ale natomiast ogłoszono nazajutrz po odjeździe dostojnych gości uroczyste całej szereg promocji honorowych, przy których nasuwa się każdemu koniecznie myśl o opozycji przeciw rządowi królewskiemu. Musimy wspomnieć, że pomiędzy nowomianowanymi doktorami wydziału filozoficznego ma się znajdować nawet pewien doktor, który w roku 1848 występował jako stanowczy demokrat i z tej przyczyny pociągnięty był do indagacji sądowej. Jeśli to prawda, natenczas niepotrzebujemy zapewne dziwić się więcej niektórym promo-

cyom, ale za to tem bardziej zdumiewać się musimy nad kilku innymi.

Zyczymy nauce wszelkich zaszczytów; ale ubolewamy nad tem, jeśli poniża powołanie swoje do robienia demonstracji politycznych. Rząd Jego Królewskiej Mości zaś, — jesteśmy przekonani o tem — pozna nanowo z tego wypadku, jak ważnem jest obsadzanie posad nauczycielskich. Szanujemy wolność nauki tak dobrze, jak każdą inną. Ale prawdziwa nauka tworzy tylko wiedzę, nie skandaly.“

— Jego królewicz. Mość książę Adalbert nieprzyjął jak słychać godności doktora, którą ofiarował mu filozoficzny wydział uniwersytetu w Greifswalde.

Sztutgarda, 31. października. Z dniem wczorajszym skończył się czterdziesty rok panowania naszego Króla i z prawdziwą radością i dumą może dostojny nasz monarcha spoglądać na owoce swoich rządów, gdyż jego staraniem głównie zawdzięcza kraj po największej części rozwój swego rolnictwa i handlu, jak również i swoją sławę we względzie oświaty i siły moralnej. Już w pierwszej młodości przechodził Król Wilhelm surową szkołę wojen napoleońskich, w których z nadzwyczajną odwagą i wytrwałością brał zaszczytny udział w interesie swojego kraju. A gdy potem zamienił oręż na berło i zasiadł na tronie swoich przodków, nadał krajowi w roku 1819 niezmienną jeszcze do dziś dnia konstytucję, przy której przynajmniej do roku 1848 rozwijało się zdrowe i jędrne życie polityczne. A niemniej wielkie są także zasługi, jakie monarcha ten położył pod względem materialnej pomyślności kraju, zakładaniem i popieraniem rozmaitych instytucji agronomicznych i przemysłowych. — Królewska familia obchodzi dziś w winnicach królewskich, o pół mili od stolicy festyn jesienny, na którym znajduje się także książę Napoleon. Na takim samym festynie znajdował się dostojny gość przedwczoraj w winnicach następcy tronu w pobliżu Bergu. — Książę Napoleon zabawi pięć dni na Dworze tutejszym.

Szwecya i Norwegia.

(Zagajenie sejm.)

Z mowy od tronu, którą Król zagaik sejm krajowy w Sztokholmie dnia 23. października przytaczają dzienniki wyciąg następujący:

Po zwykłym powitaniu sejmiku krajowego i zawiadomieniu o zaręczynach księcia Oskara, przemówił król temi słowy:

„Przy terażniejszym zebraniu się waszem dobry Panowie i mężowie szwedzcy znaczodzę państwo w pomyślnem położeniu, używa powagi na zewnątrz, a wewnątrz z rozwojem postępu, za co każdy prawy mąż i obywatel szwedzki złożyć powinien dzięki Opatrzności. — Zostaje w przyjaznych stosunkach ze wszystkimi mocarstwami obcemi. Dnia 21. listopada r. z. zawarłem z Anglią i Francją traktaty osobne, które dawniejsze pełne zaszczytu dla nas umowy na nowo uświęciły i wzmocniły związek przyjaźni i zaufania łączące mnie z królową angielską i Cesarzem Francuzów. — Przemysł i rękodzielnictwo nasze znajduje się w stanie kwitującym, handel wzmógł się u nas jak nigdy przedtem, rolnictwo robi co-rok nowe postępy, a przy oględności w używaniu ziemiopłodów krajowych może Szwecya wystać część ich z korzyścią za granicę. Niemal we wszystkich kierunkach zaszły stosunki pomyślne i podały zachętę do chwalebnych usiłowań, które zdolne są podźwignąć tak dobro publiczne jak i prywatne.“

Dalej wspomniał król pochwalnie o gorliwości i patriotyźmie członków sejmiku krajowego i wyrzekł te słowa:

„Szczęśliwe połączenie na północy doprowadzone do skutku przez dostojnego Ojca mego, ścieśnia coraz więcej związki przyjaźni między pobratymczym ludem skandynawskim. Wierny obowiązkowi moim i jako król unii, tudzież przejęty wzniosłym duchem, jaki przewodniczył temu związkowi bratniemu, staram się usilnie o utrwalenie tych związków i zupełne dokonanie zamiarów założonych. Dwie komisje złożone z równej liczby członków szwedzkich i norweskich wypracowały już projekta względem regulacji wzajemnego handlu i żeglugi królestw połączonych, tudzież ustawę o ważności wyroków sądowych w obu królestwach. Trzecia zaś komisja zajmuje się pod prezydencją królewicza następcy położeniem zasad kardynalnych względem środków, jakich obydwaj kraje dostarczyć mają dla utrzymania wspólnej niezawisłości i honoru swego. Prace te odbywają się w zgodzie zupełnej, a swego czasu przedłożę Wam rezultat w tym względzie.“

J. M. król wspomniał następnie o propozycji względem zaprowadzenia kolei żelaznych i ustanowieniu nowego departamentu spraw komunikacyjnych; wystawił dobroczynne skutki ustawy przyjętej na ostatnim sejmie co do wypalania i sprzedaży wódki i zapowiada przyszłe przedłożenie sejmowi niektórych modyfikacji w tym względzie. Zapowiada też nową ustawę o stosunkach celnych, dążącą do odpowiedniego czasowi rozszerzenia zasad wolności handlowej. Po wydaniu niedawno ustawy o oświeceniu publicznem zamierza król przedłożyć sejmowi także i projekt względem zabezpieczenia wolności wyznania religijnego. Przepisy ograniczające wolność religijną mają być zniesione, a ustawy powszechne będą zastosowane do §. 16. ustawy zasadniczej. Przedłożona też będzie sejmowi propozycja względem zniesienia kary wydalenia z kraju i poprawy kodeksu kryminalnego. Inne propozycje odnoszą się do sprawy pełnoletności niezamężnych osób płci żeńskiej, które doszły już do lat 25, do poprawy gospodarstwa leśnego i administracji pocztowej, a wkońcu do powiększenia płacy urzędników.

Rosya.

(Sprawozdanie ministra oświecenia.)

Petersburg, 24. paźdz. Ogłoszono sprawozdanie ministra oświecenia na rok 1855. W wrześniu i październiku tego roku zwiedzał minister uniwersytety Moskiewski, Kazański i Dorpacki i wiele innych szkół w tych powiatach, ażeby się osobiście przekonać o umysłowym, moralnym i materyalnym stanie tych naukowych zakładów. Na przedłożone w tej inspekcji sprawozdanie podpisał Cesarz Jego Mość: „Czytałem z szczególniejszą przyjemnością. Daj Boże, oby skutki odpowiadały oczekiwaniom naszym.“ Na mocy cesarskiego pozwolenia, by przyjmować do wszystkich fakultetów uniwersyteckich nieograniczoną liczbę uczniów, rozporządził minister, ażeby egzamina wszędzie o jednej porze się odbywały. Zakładom cywilnym przyzwolił ośm dni świątecznych, jak mają wojskowe zakłady, ażeby ucząca się młodzież mogła w gronie swoich krewnych częściej oddawać się nabożnym ćwiczeniom. Przy naukowych zakładach marynarki mianowano na propozycję Jego cesarzew. Mości Wielkiego Księcia Konstantyna osobną komisję. Gymnazjum w Irkucku obchodziło 24go listopada 1855 pięćdziesięcioletni jubileusz. Nakazano budowę trzech osobnych obserwatoryów na górze Pułtawy, gdzie stoi wielka warta centralna. Obserwatorya te przeznaczone są dla oficerów geodezyjnego oddziału akademii wojskowej. Sztab jeneralny ukończył w związku z obserwatoryum centralnem chronometryczne oznaczenie długości między Moskwą i Astrachanem, i tym sposobem uzyskano pewne zasady do nowego zdjecia morza Kaspijskiego, którem się zajmują według planu ułożonego z polecenia ministerstwa marynarki. Bibliotek publicznych jest w państwie 47 pod bezpośrednim nadzorem szefa gubernii i marszałków szlachty. Uczonych towarzystw było 17. W roku 1855 wyszło w państwie 1148 dzieł oryginalnych i 91 tłumaczeń. Liczba pism peryodycznych wynosiła 104, a cztery nowe dzienniki otrzymały koncesję. Liczba sprowadzonych do Rosyi książek w roku 1855 wynosiła 1,191.745 tomów, to znaczy 305.320 więcej niż w roku 1854. Zakazane były szczególnie dzieła poligraficzne, romanse, powieści i takie pamflety, które są pisane w duchu stronnictwym i pod wpływem nieprzyjających namiętności. Do Polski sprowadzono 22.628 dzieł w 71.908 tomach. — Ogółowa liczba zakładów naukowych wynosiła 3872 i 194.490 uczących się. Liczba uczniów pomimo wojny zmniejszyła się tylko o 2948 głów w porównaniu z rokiem 1854. W gymnazyjach i w wyższych zakładach naukowych została liczba uczących się prawie niezmienną. — Zapewniony jest, dodaje minister, zbawienny rozwój nauki, ale upomina młodzież, ażeby nie poprzestała na powierzchownym kształceniu, owszem pracowała w duchu ścisłej metody, jakiej wymaga terażniejsza potrzeba umiejętności, która odrzuca wszystko, co jest niepewnem i powierzchownem. Wkońcu wyszczególnia zasługi uczonych i nauczycielskiego stanu, że ich czynność i gorliwość w czasach wojennych nie tylko nie słabła, lecz raczej się wzmacniała. „Ci mężowie“, mówi minister, „pojęli mocniej, niż kiedykolwiek, że usiłowania nieprzyjaciół naszych tylko przeto mogły narazić nas na niebezpieczeństwo, że nas prześcignęli w sztukach i umiejętnościach, i że niebezpieczeństwo zniknie natychmiast; przeciw nim stawić będziemy nadane nam od Boga władze umysłowe z tem niezachwianem przekonaniem, że nie ustępujemy nikomu w wielkim dziele ludzkiego wydoskonalenia.“

Księstwa Naddunajskie.

(Regulamin zwołania Dywanów.)

Dziennik *Univers* ogłosił dosłowną treść rozporządzeń względem zwołania dywanów w Księstwach Naddunajskich, jak następuje: *Otworzenie dywanów*. Każde z tych zgromadzeń będzie się składać z pięciu osobnych komitetów.

1. Komitet biskupów pod prezydencją metropolity. Metropolicie będą dodani trzej księża i administratorowie dóbr kościelnych.

2. Komitet bojarów pierwszej klasy, składający się z 17 członków, obranych przez równych sobie obywateli, którzy w stolicy kraju są zebrani. Szlachta mających się obrać zastępców musi się składać przynajmniej z dwóch jeneracyi.

3. Komitet bojarów wszystkich innych klas i właścicieli dóbr w ogóle. Wszyscy, którzy w każdym dystrykcie posiadają 500 kulaczy (sążni kwadratowych) gruntu, wolnego od hypotek i innych ciężarów, i pomieszkanie swoje mają w głównym miejscu dystryktu, zgromadzą się tam i obiorą jednego deputowanego na dystrykt, w ogóle 17 deputowanych.

4. Komitet rzemieślników i członków korporacyi. Będzie liczyć również 17 członków, którzy będą obrani z krajowców i przez równych sobie bezpośrednim wyborem w stosunku po pięć członków na stolicę, po sześć członków na dwa miasta drugiej rangi, i po sześć członków na sześciu miast trzeciej rangi.

5. Komitet włościan. Włościanie, którzy w dystryktowej gminie mają dochód 350 piastrow, albo gdzie nie ma takich, którzyby posiadali dochód zbliżający się tej sumie, obiorą w każdym dystrykcie pięciu ludzi, którzy się zgromadzą w głównym miejscu dystryktu i obiorą tam jednego zastępcę na każdy dystrykt, w ogóle 17 członków.

Warunki zdolności do wyboru. Członkowie obudwu dywanów muszą mieć lat 30 i być w zupełnem posiadaniu swych praw cywilnych.

Rodzaj obrad. Każdy z komitetów zgromadzi się osobno w lokalu jeneralnemu dywanu i będzie się naradzać nad spólnym całym księstwem regulamiecm, albo nad szczególnymi potrzebami kasty, którą

zastępuje, pod tym warunkiem, ażeby potem rezultat swoich narad i zdań przedłożył pięciu komitetom, połączonym na zgromadzeniu jeneralnem. Te komitety ograniczą się na wyrażeniu swych życzeń i przedłożeniu ich jeneralnemu zgromadzeniu dywanu.

Zyczenia te będą pierwszy raz rozpoznawane w komisji europejskiej, na której także zastępca Partii zasiadać będzie, a potem będą przedmiotem dalszych obrad między Partią i mocarstwami sprzymierzonymi. Ponieważ przeto zdanie dywanu nie może mieć stanowczego charakteru, więc tak przez naradzające się komitety, jak przez jeneralne zgromadzenie dywanu wyrzeczone zdania będą osobno w formie projektów spisane i komisji przedłożone.

Zakazano członkom dywanu oznajmiać osobiście swe zdania członkom komisji europejskiej; w tym zamiarze będą rzeczne projekta oddane prezydentowi dywanu, który je przesła prezydentowi komisji, a tym będzie komisarz turecki.

Stosunki dywanu z komisją będą się tylko za pośrednictwem tureckich komisarzy odbywać.

Każdy komitet wybierze swego prezydenta z pomiędzy swoich członków większością głosów.

Prezydenta i sekretarzy jeneralnemu dywanu będzie mianować kajnakam księżtwa.

Postanowienie stanowe. Jeżeliby się przeciw oczekiwaniu wydarzyło, izby członkowie tych zgromadzeń pozwolili sobie brać pod obradę kwestye, sprzeciwiające się prawom Partii i dawnym przywilejom księżtwa, tedy reprezentant Partii zawiadomi o tem komisję, i przesła w tej mierze potrzebne doniesienia namiestnictwu księżecemu. Jeżeliby więc to nastąpiło, izby dywanu przybrały sposób tak szkodliwy porządkowi istniejących stosunków, natenczas będą użyte środki, ażeby je przytłumić.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Drezdno, 4. listopada w południe. Właśnie odbyła się uroczystość zaślubin Jego Cesarzewiczowskiej Mości Arcyksięcia Karola Ludwika z Jej królewicz. Mością księżniczką Małgorzatą. Z Więdnia obecni byli Ich Ces. MM. Arcyksiężęta Franciszek Karol i Ferdynand Maksymilian.

Paryż, 4. listopada. Wczoraj wieczór renta 3proc. 67. 10. Baron Brenier przybył do Paryża. — Cesarz będzie w poniedziałek przyjmował w St. Cloud rosyjskiego posła p. Kisielewa. — Rząd hiszpański wytoczył proces przeciw dziennikowi paryskiemu *La Presse* za umieszczenie artykułów ubliżających królowej Izabelli, a których autorem jest Escosura. — Z Madrytu donoszą, że Narvaez zaskąbił.

Liwurna, 1. listopada. Słychać, że Król neapolitański miał podpisać dekret amnestyi, którego wykonanie jednak odroczone na czas nieoznaczony.

Kurs lwowski.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	52	4	55
Dukat cesarski	4	56	4	59
Półimperyal zł. rosyjski	8	32	8	35
Rubel srebrny rosyjski	1	39	1	40
Talar pruski	1	32½	1	34½
Polski kurant i pięciozłotówka	1	13	1	14
Galic. listy zastawne za 100 złr. } bez	80	3	80	36
Galic. listy zastawne za 100 złr. } kuponów	73	20	73	56
5% Pożyczka narodowa	82	8	82	55

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	Dnia 6. listopada.	
	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	80	45
„ sprzedał „ „ 100 po	81	15
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kuponu od 100 złr.	1	23½

Wiedeński kurs papierów.

	Dnia 3. listopada.		w przecięciu
	złr.	kr.	
Obligacje długu państwa . . . . . 5% za sto	81½	1¼	81¼
detto pożyczki narod. . . . . 5% „	83	83 1/8 1/4	83 1/8
detto z r. 1851 serya B. . . . . 5% „	—	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą . . . . . 5% „	—	—	—
Obligacje długu państwa . . . . . 4½% „	—	—	—
detto detto . . . . . 4% „	—	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą . . . . . 4% „	—	—	—
detto detto detto . . . . . 3% „	—	—	—
detto detto . . . . . 2½% „	—	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834	—	—	—
detto detto z r. 1839	123½	1/2	123½
detto detto z r. 1854	106	—	106
Obl. wiedz. miejskiego banku . . . . . 2½% „	—	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . . . . . 5% „	93½	94	93½
Obl. indemn. Niz. Austr. . . . . 5% „	85½	—	85½
detto galicyjskie i węgierskie . . . . . 5% „	74½	1/2 3/4	74½
detto krajów koron. . . . . 5% „	—	—	—
Akcyje bankowe	1050	1043	1047
Akcyje n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	570	—	570
Akcyje c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem. 320½ 318½	—	—	319½
Akcyje kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. 2572½ 2572½	—	—	2572½
Akcyje kolei żel. Glognickiej na 500 złr.	—	—	—
Akcyje kolei żel. Edynburgskiej na 200 złr.	—	—	—
Akc. kol. Budziń.-Lincko-Gmundz. na 250 złr.	—	—	—
Akcyje Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. 589 591	—	—	590
Akcyje austr. Lloyd'a w Trieście na 500 złr. 440 442½	—	—	441½
Galic. listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—	—
Renty Como	—	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 3. listopada.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	106 ⁷ / ₈ ³ / ₄	106 ³ / ₄ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl. 105 ¹ / ₂ ³ / ₈ ¹ / ₂ l.	127 ⁷ / ₈	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	105 ⁵ / ₈	127 ⁷ / ₈ 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	78 ¹ / ₂ ³ / ₈	78 ³ / ₈ 2 m.
Londyn za 1 funt. sztrl.	10—20 18	10—19 3 m.
Lyon za 300 franków	123 ¹ / ₈	123 ¹ / ₈ 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	105 10 ⁴ / ₈	104 ⁷ / ₈ 2 m.
Marsylia za 300 franków	123 ⁵ / ₈ 123	123 ¹ / ₈ 2 m.
Paryż za 300 franków	—	— 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	258 ¹ / ₂ 257	258 31 T. S.
Cesarskie dukaty	9 ⁷ / ₈ t.	9 ⁷ / ₈ Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 4. listopada o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% 83¹/₈—83¹/₄. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 90.
 — 91. Lomb. wen. pożyczki z 5% 93¹/₄—93³/₄. Obligacye długu państwa 5%
 81¹/₄—81³/₈, detto 4¹/₂ % 70¹/₂—70³/₄, detto 4% 63¹/₂—63³/₄, detto 3% 50—50¹/₂.
 detto 2¹/₂ % 40¹/₂—40³/₄, detto 1% 16¹/₄—16¹/₂. Oblig. Głog. z wypłata 5%
 95 — 96. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 93 — 94. Detto Peszt. 4%
 93 — 94. Detto Medyol. 4% 91 — 92. Obligacye indemn. niższ. austr.
 5% 85¹/₂—86. Galic. i węgier. 5% 74¹/₂ — 75. Detto innych krajów koron.
 81 — 81¹/₂. Obl. bank. 2¹/₂ % 61 — 61¹/₂. Pożyczka loter. z r. 1834 254 —
 255. Detto z r. 1839 123¹/₄ — 123¹/₂. Detto z r. 1854 106 — 106¹/₄. Renty
 Como 13¹/₂ — 13³/₄.
 Galic. list. zastawne 4% 76 — 77. Póln. Oblig. Prior. 5% 84 — 84¹/₂.
 Glognickie 5% 80—81. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 82 — 83. Oblig.
 Lloydów (w srebrze) 5% 89 — 90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po
 27⁵/₈ frank. za szt. 116 — 117. Akcyi bank. narodowego 1043 — 1045. Akcyje
 c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 317³/₄—318. Akcyje niż. austr. tow. eskomp.
 114 — 114¹/₂. Detto Budzyniecko-Lincko-Gmundzkiej kol. 256 — 258. Detto
 póln. kolei 255¹/₂. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 320 — 320¹/₄.
 Detto tow. żegl. parowej 584 — 586. Detto 13. wydania 580 — 581. Detto
 Lloydów 435 — 440. Peszt. mostu łańcuch. 78 — 79. Akcyje młyn parowego
 wiedz. 78 — 80. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 24 — 25. Detto 2.
 wydania 39 — 40. Esterhazego losy 40 złr. 72 — 72¹/₂. Windschgratza losy
 23¹/₂—23³/₄. Waldsteina losy 24 — 24¹/₄. Keglevicha losy 11¹/₄ — 11¹/₂. Ks.
 Salma losy 38 — 38¹/₂. St. Genois 39—39¹/₂. Palfiego losy 37¹/₂—37³/₄. Cla-
 rego 37¹/₂ — 37³/₄.
 Amsterdam 2 m. 88³/₄.—Augsburg Uso 106⁷/₈.—Bukareszt 31 T. 257¹/₂.
 — Konstantynopol 31 T. —. Frankfurt 3 m. 105³/₈ t. — Hamburg 2 m.
 78³/₈. — Liwurna 2 m. 105¹/₂ l. — Londyn 3 m. 10.19. — Medyolan 2 m.
 105. — Paryż 2 m. 123³/₈. — Cesarskich ważnych dukatów agio 9⁷/₈. —
 — Napoleonodor 8 17—8 17¹/₂. Angielskie Sover. 10 25. — 10 26. Imperyał
 Ros. 8 32.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 6. listopada.

Oblig. długu państwa 5% 81³/₈; 4¹/₂ —; 4% —; 4% z r. 1850 —
 3% —; 2¹/₂ % —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr.
 —; z r. 1839 —. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw.

— Akcyje bank. 1035. Akcyje kolei póln. 2460. Glognickiej kolei żelaznej
 — Oedenburskie — Budwajskie — Dunajskiej żeglugi parowej 575. Lloyd
 431¹/₄. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcyje niższo-austr. Towarzystwa
 eskompotowego à 500 złr. — złr.
 Amsterdam l. 2 m. — Augsburg 107¹/₂ 3 m. Genua — l. 2 m. Frank-
 furt 105⁷/₈ 2 m. Hamburg 78⁵/₈ 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10—19.
 2 m. Medyolan 105¹/₄. Marsylia —. Paryż 123¹/₂. Bukareszt 258. Kon-
 stantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 9⁷/₈. Pożyczka z r. 1851 5%
 lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych kra-
 jów koron. 74. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 106. Pożyczka naro-
 dowa 83¹/₈. C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcyje
 c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 307¹/₂. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje
 zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 6. listopada

Hr. Konarski Ksawery, z Dubiecka. — Br. Doliniński Seweryn, z Doli-
 nian. — PP. Czermak Leop., c. k. przeł. pow., z Kamionki. — Gołaszewski
 Antoni, z Toustobab. — Kunaszewski Wład., z Kutyszcza. — Glogowski Art.,
 z Złoczowa. — Mysłowski Antoni, z Koropca. — Krajewski Mik., z Mościsk. —
 Teichmann Franc., c. k. poborca pod., z Mostów. — Łodyński Wład., z Mila-
 tyna. — Obertyński Henr., z Cieleż. — Jaroszyński Nereusz., z Matowód. —
 Rzewuski Leon, z Podhorzec. — Kruszyński Henr., z Turzego. — Orłowski
 Kalikst, z Łazowca. — Żurakowski August, z Korbacza. — Jaruntowski Jan,
 z Hermanowic. — Poźniak Wilhelm, z Nowogotańca. — Wiśniewski Henryk,
 z Dobrzan. — Sozański Celest., z Błażowa. — Bernatowicz Hyp., z Sem-
 nika. — Lewicki Józef, z Bonowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 6. listopada.

PP. Bartmański Feliks, do Żółkwi. — Obertyński Leop., do Stronibab. —
 Cielecki Ludwik, do Łoziny. — Jabłonowski Józef, do Dolhego. — Sozański
 Wincenty, do Wolicy. — Ochocki Sew., do Zarwanicy. — Pieczykowski Józef,
 do Medwedowic. — Zawadzcy Józef i Stanisław, do Szlachciniec. — Padlewski
 Franc., do Kozówki. — Römer Antoni, do Rudy. — Stobiecki Leon, do Ber-
 tyszowa.

**Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie
dnia 5. listopada.**

Pora	Barometr w mierze parys. spro- wadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po- wietrza wilgo- tnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	326.48	+ 0.5°	88.0	póln.-zachod.	sl. śnieg
2. god. popoł.	327.25	+ 1.1°	70 1	"	" pochmurno
10. god. wiecz.	327.94	- 1 6°	91.9	"	" pogoda
Wysokość śniegu 3'''0.					

T E A T R.

Dziś: Komedyo-dramat polski „Co powie świat?”
Jutro: Przedst. niem.: „Der eiserne Teufelstein oder
 die eiserne Jungfrau.”

KRONIKA.

Pzyhł w tych dniach do naszej stolicy czcigodny przełożony OO. Augu-
 stynianów w Krakowie, ksiądz Bonawentura Świętęczak w zamiarze, który nie
 może nieobchodzić każdego rodaka, a nawet miłośnika sztuk i krajowych sta-
 rożytności. Chodzi bowiem o odnowienie i ukończenie wspaniałego kościoła św.
 Katarzyny, do wzmiankowanego zakonu należącego, kościoła, który już od Ka-
 zimierza Wielkiego rozpoczęty, a od następnych pokoleń ukończony, jest jedną
 z celniejszych ozdób Krakowa, bo pod względem budownictwa i wewnętrznych
 zabytków sztuki zajmuje równie znawców jak i nie znawców. Odnowienie jego
 już przed parą laty od wspaniałego Prezbiterium rozpoczęte, wymaga jednak
 według najściślejszego obliczenia 23.000 złt. reńskich. Gorliwy więc ów prze-
 łożony, doznawszy już w różnych częściach naszego kraju braterskiej i chrze-
 ścijańskiej do tak zacnego przedsięwzięcia pomocy, zbiera tu, za pozwoleniem
 najwyższem składkę na cel pomieniony. A że (jak wiadomo) „nie odrazu
 i Kraków zbudowano“, a kościoły, jak to powiedział pięknie jeden z naj-
 celniejszych naszych kaznodziejów „nie ręce ale serca budują“ więc mamy
 nie płonną nadzieję, że zacny ten pracownik i pielgrzym znajdzie w naszym
 mieście udział tak zasłużony, do którego niniejszem wszystkich umięających oce-
 niać szlachetne dążności zapraszamy.

(Nadesłane.)

Z Warcza 15. października. I myśmy oddaleni o 10 niemal mil od
 Lwowa byli świadkami rzadkiej uroczystości, jaka się odbyła dnia 28. września
 1856 właśnie w ten sam dzień, kiedy i we Lwowie u św. Mikołaja: oto w ko-
 ściele parafialnym w Ostrowie pod Chrystynopolem: Małżonkowie Maciej Cere-
 kwicki, sędziwy staruszek blisko 80 lat liczący i Weronika o 6 lat młodsza,
 przeżywszy wspólnie z sobą lat 51 szczęśliwie i bez trosków, odprawili złote
 wesela swoje. Nie tak atoli wielka liczba otaczała ich dzieci i wnuków jak
 owych we Lwowie, kiedy przystępowali do stóp ołtarza, by ponowić sobie na-
 wzajem jeszcze raz te przysięgi, któremi związali niegdyś swe serca pełne na-
 dziei i życia; dzieci ich albowiem rozproszone po różnych krajach austriackich
 jako to: w Wiedniu, w Węgrzech i w Czechach, nie mogły się zgromadzić do
 Ostrowa na tę uroczystość razem z rodzeństwem swoim — była tylko obecna
 córka z mężem swoim i trojga wnukami — lecz zato bardziej rozrzewiającą
 była ta uroczystość z tego powodu, że obrzęd ślubny odprawiał syn powyższych
 małżonków przewielebny ksiądz Józef Cerekwicki proboszcz w Ostrowie liczący
 50 lat wieku a kapłaństwa swego 25 lat skończonych, z gorliwości swojej o
 pomnożenie chwały Boskiej i staranności około zbawienia dusz sobie powierzony-
 ch w archidiecezyi naszej powszechnie wielbiony. *Ks. Mroczkowski.*

— W Petersburgu otrzymano ostatnią pocztą syberyjską dość ciekawe
 doniesienia. I tak piszą między innymi z Nereczyńska z 22. lipca: Członkowie

wyprawy naukowej dla zbadania biegu ujść rzeki Amur powrócili już z tej po-
 droży i zapewniają, że w okolicach ujść tej rzeki, a mianowicie na 400 wiorst
 wzdłuż brzegów nie można żadnych kolonii zakładać. Grunta bowiem są wil-
 gotne z rozległymi moczarami i borami; porą zimową leży śnieg na łokcie, a
 latem pada deszcz nieustannie, lub się gęste mgły rozchodzą. Po lasach leży
 śnieg do końca maja, a na ostrowach rzeki nie zazieleni się nawet i łąka. Do-
 piero od południowego zakrętu tej rzeki zmieniają się stosunki klimatyczne, a
 począwszy od jeziora Kizy widać nad brzegami rzeki nie tylko drzewa śpilkowe
 lecz także i liściowe. Na równinach rośnie trawa sążnista, a po lasach krzewi
 się dzika winorośl. W okolicy ujść rzeki Sungaru wpadającej po prawej stro-
 nie do Amuru rosną dęby, lipy i klony, tudzież leszczyna z orzechami szcze-
 gólnego rodzaju. A że drzew tych zresztą w całej Syberyi nie widać, przeto
 musi tu być zapewne i inny już klimat, niż w północno-wschodnich stronach
 Syberyi. Mandżurya dostarcza elegantkom pekińskim prześlicznych motyli, a
 podróżni nasi natłapali nad brzegami Amuru ogromnych motyli z zielonemi skrzy-
 dełkami i o czarnych, połyskliwych tułowach. Znachodzą się też żółwie, a po
 lasach dwa rodzaje tygrysów. Okolice położone nad Amurem uważają podróżni
 wspomnieni niejako za Syberję podzwrotnikową i zapewniają, że podania Sybi-
 ryaków w tym względzie zasługują na wiarę. Amur jest niezmiernie rybny, a
 Tunguzy tamtejsi strzelają do ryb, jak do zwierzyny leśnej. — Niedawno wy-
 brała się w tamte strony kompania kupiecka, która najprzód wywieźć się ma
 o potrzebach mieszkańców, a roku przyszłego wyszła tam swoje towary. Zwierzcho-
 nek miasta Szychajlan-Ula nad Amurem przyjęła Rosyan gościnnie, zwłaszcza
 przekonawszy się o tem, że nie pragną rozszerzenia swych granic, lecz tylko
 idzie im o zawiązanie korzystnych dla obu stron stosunków handlowych. —
 W szczególności zaś piszą o Syberyi tamtejszej, że na wiosnę padały deszcze,
 a lato było bardzo piękne i przyjemne, i że spodziewać się zniw obfitych. Od
 szarańczy nie doznano potąd żadnej prawie szkody, gdyż wiosna wilgotna wy-
 tępiła ją w zarodku. Ministerium rolnictwa zaopatruje kraj w drzewa owo-
 cowe różnego rodzaju, a niektóre szczyty przychodzą nawet z Odessy i Kisz-
 niewa; nie wszystkie jednak dobrze się udają. — Handel futrami z zagranicą
 szedł dobrze, a jeden z kupców sprzedał do Kiachty futer przeszło za 40.000
 rubli.

— W mennicy w San Francisco było w ciągu miesiąca sierpnia w za-
 pasie: 122.141 uncyi złota w wartości 2,241.758 funtów szterlingów, i 14.673
 dolarów w srebrze. Oprócz tego znajdowały się sztaby złota za 525.676 dola-
 rów i wybijane monety złota (20 dolarowe) w sumie 1.730.755 dolarów. —
 Dnia 28. września musiała mennica zawiesić swe roboty dla braku saletry.